

عنوان مقاله:

نسخه شناسی و متن شناسی نسخه خطی «زلال الصفا فی احوال المصطفی» اثر کارتانی (منبعی کهن در سیره نبوی)

محل انتشار:

نشریه علمی پژوهش‌های نسخه شناسی و تصحیح متون، دوره 1، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

احمد ربانی خواه - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه پیام نور

نقیسه ضریبی زاده - کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه پیام نور.

خلاصه مقاله:

کتاب زلال الصفا فی احوال المصطفی یکی از منابع تاریخی- ادبی است که در میانه ی سالهای ۶۹۷ و ۷۰۲ هجری قمری، به دست یکی از ادیبان آن روزگار به نام ابوالفتح محمد بن احمد بن ابوبکر کارتانی نگارش یافته است. اطلاعات زیادی از وی به جز در یک یا دو منبع در دسترس نیست. این کتاب با الهام از کتاب تاریخی المنتظم فی تاریخ الامم والملوک ابن جوزی و به درخواست یکی از امیران خاندان اسحاق وندگیلان به نام ابونصر دجاج بن فیله شاه نگاشته شده است. کتاب در واقع سال شمار تاریخی قبل و بعد از میلاد پیامبر اکرم (ص) تا زمان رحلت آن حضرت و حوادث دوران نبوت است. مولف علاوه بر آشنایی با اشعار شاعران عرب زبان چون ابوالعلاء معری، ابوطیب المتنبی و ابوتمام به اشعار شاعران دیگر چون، انوری، مسعود سلمان، سعدی، نظامی، صابر ترمذی، ظهیر فاریابی، غزلیات مولانا، سنایی آشنا بوده است و این نکته را با بررسی ابیات موجود در متن می توان پی برد. استفاده زیاد از آیات قرآن در اثنای متن و همچنین بهره گیری از اشعار فارسی و عربی در میان مطالب و هماهنگی با متن، هرچند که در متن کتاب المنتظم هم شاهد آباتی از قرآن و اشعاری از شاعران مختلف هستیم، از ویژگی های برجسته این کتاب است. با این همه اصلی ترین تفاوت کتاب با منابع معاصر و قبل از خود، به کارگرفتن سجع به عنوان شاخصه اصلی سبکی و نیز تصاویر شاعرانه است.

کلمات کلیدی:

کارتانی، زلال الصفا، قرن هفتم، تاریخ و سیره پیامبر، نسخه خطی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1509242>

